

*Bona mundi
augusta. Dei
largissima.*

246.

2. Reg. 4.

*Bona mundi
deficiuntur
Dei super-
abundans.*

Hugo.

*Origen.
Chyfot.
Theophil.*

*Ratio diffi-
cilitatis.*

Quæstio XXXVIII.

Quare vexillum, ac primatum prædicatio-
nis Evangelica committatur mu-
lieri Samaritanæ.

*In fine expositionis dixi ex Origen.
Chyfot. Theoph. quod dum mulier irelictæ
hydria ad civitatem cucurrit, Christum annun-
tiat, ac multos ad ejus cognitionem, & fidem
traxit infra n. 19. Apostolatum, ac Evangelista
monus adimplivit. Ex quo meritè poterit
quis maximè admirari, cur præconium divini
Verbi non committitur primò Christi discipu-
lis, diù cum ipso conversantibus, quam mulierculæ
qua paulo ante erat peccatrix, & malæ no-
tæ! Nonne Apostolatus, ac Evangelista munus
est supremum fastigium Christianæ Reipublicæ.
Cur ergo tantæ rei vexillum non datur discipu-
lis Christum concomitantibus, sed huic femine
Samaritanæ; nam ante hanc historiam, non in-
venies in Evangelico texu Christi discipulos
publice per civitates, & plateas ipsum prædicantes.
Quare ergo primatus Apostolica prædicatio-
nis, inter eos, qui vocati sunt à Christo, huic*

*mulierculæ conceditur? & in re sanè difficillima,
neppe in prædicione inter cœives, & naturales.*

Primo respōdo ex Chyfot. hom. 35. Mulier Chyfot.

*hac, ait, sponte sua relinquit hydriam, & superna Theoph.
præveniente gratia Apostolico munere fungitur.
Theophylact. In tamum accensum est cor mulie-
ris dicit dominus, ut & aquam relinque et, & fit
Apostoli, ordinata à fide, qua cor ejus occupare-
rat; docēque, & attrahit totam civitatem. Simili-
ter Origenes hic: O magna, & præclaræ divina Origen.
gratia miracula. Mulier natura debilis, ingenio Divina gra-
inconstans, libidine impudica, insignis in luxuria,
delicis enutrita; ita divina gratia præveniente
dolens, & convertitur, ut Apostolice prædicatio-
nis sit antesignana, fortitudine, & constantia ar-
mata ad debellandas dæmonis potestates. Nullus
ergo, quatinus se abjectissimum peccatorum vi-
deat, despiceret, se divina gratia ad supremum
Christianismi apicem posse evehit. Secundo, Ron-
dera verba Chyfotomi, sponte sua: Apostoli, ut
arduitatem Evangelica prædications aggredian-
tur, exhortatione, ac imperio Domini opus ha-
bit. Matt. 10. n. 5. Luc. 9. n. 2. At hæc mulier ita per ob-
ligationem indigeret; sed ut Christum agnoscit, nus.
animosa omnia obstacula rumpit, ad civitatem
currit. Dominum Iesum annontiat. Et qui spon-
te, ac sine iussione obsequia præstat, multo fa-
vore, ac benignitate dignus est.*

*Tertiò. D. Ambrosius serm. 132. Sanctificata per
fidem Christi mulier domum rediit, q. a postea
quam est fonte abulta Salvatoris, delictorum vita
non meminit viriæ predicationis assumit, &
viva aquam obstergens maculas suas ad evangeliiza-
dum non conscientia peccati retrahit, sed fidei*

*Ob penitentiam Samas-
colore compellitur. Nihil enim se dicit fecisse pra-ritana Apo-*

lophil.

*ritatis, dum si nuntia veritatis, & oblivione ab-
negat impudicium, dum devozione predicit ca-
pitatem. Hac enim virtus Christi est Domini, ut
quamvis peccator, qui ejus unda se laverit, denno*

*in virginem reparatus non meminit ante quod
fecerit. Ultima verba considera. Præclarum Chri-
sti documentum. Ecclesiæ pastores instruan-
tor, ut crimina subditæ poenitentia, ac jam con-
temente lati.*

versi, que lachrymæ sunt abluta, ita è memoria

excident, ac obliuione déleantur, & cum ipso

penitentie ita fiducialiter agatur, ac si nunquam

fuerit sordibus inquinatus; ne præteriti delicti

recordatio semper mentem Prelati pulset, sed

ita à memoria evallentur, ut ob crimina poenitentia

deleta alii ei non anteponantur. Hoc enim

virtus Christi est Domini, ut quæcumque peccator, &c.

Quarto. Considera historiam Evangelicam, &

qui primus in confes-

invenies quod hæc mulier fuit prima, qua suum sene sit etiæ

peccatum dicere, & confiteri non erubuit. Ad in honore

Christum Dominum humiliter fatur, dicens: primus.

*Nm habeo virum, supra 2. vers. 17, ubi sua pec-
cata confitetur; ut ibi ex D. Chyfotomo confi-
deravi. Et virtus civitatis audenter dixit. Venite, &
videte hominem, qui dixit mihi omnia, quæcumque*

fecit. Non erubuit secreta sua pandere, ut ibi ait Theoph.

Theophylactus. Cum ergo hæc mulier fuerit

prima; qua peccata sua penitenter confessa est,

*convenientissimum fuit, ut esset prima in hono-
re, dignitatisque decore.*

Postquam primi parentes deliquerunt, venit Qui confiter-

Dominus eos de suis delictis redargens, & in tur, magnum

injungendo supplicio molto mitiori modo se imperat ho-

norem.

D. Ambro

*D. Ambrosius citandus. Sed quod mihi est maxi-
ma admirationis, quod dum Dominus, ut judex,*

sententiam fert, inter ipsas peccatas promulgaras;

precipuas laudes, ac nobilitates feminei generis

aperit. Dixit enim ad serpentem: Inimicities po-

nam inter te, & mulierem; feme tuam, & semen

illis: ipsa conteret caput tuum, & insidiaberis

calcaneum ejus. Genes. 3. n. 15. Trophæa B. Virginis

qua in sua conceptione serpentis caput concul-

cavit, hic evulgantur. Mirabar sancte, cur potius

victoria, & gloria feminei sexus, quam masculi

hinc decantantur: Quare potius mulierum

*conditio, quam virorum natura laudibus cele-
bratur? & mulier exiit prima, qua culpam suam*

confessa est: nam licet Adamus prius se de ligno

comedisse, publicari ibid. n. 12, tamen Eva, se esse

decepimus, aque defecum commisimus, ibid. n. 13.

prima protestatus, ut notaret Ambrosius, Fr. de

Mendoza lib. 1. Reg. c. 7. vers. 6. annot. 2. 5. n. 11.

Convenientissimum ergo fuit, ut muliebris na-

tura, qua prima extitit in culpa sua confitenda, &

prima assumeretur, ut ejus encomia, ac stemmata

celebrarentur, & leniori modo cum ea ageretur

in pena infligenda. D. Ambrosius, lib. de parad. c. 14.

Venabilis culpa, quam sequitur professio delicti-

rum, idea non desperata mulier; qua non reticuit

Deo, sed magis confessâ peccatum est. Et postea

subiungit: Dominus ait: Dic iniquitates tuas, ut

justificeris, ergo, quia Eva ipsa confessâ delicta

est, mitior sequitur, & profutura sententia, qua

condemnaret errorem, & veniam non negaret:

*Ioannis 4. n. 2. 9. Venite, & videte homi-
nem, qui dixit mihi omnia, quæcumque fe-
ci: Nunquid ipse est Christus?*

VERSI ONES.

Syriacus. Venite, videte virum, qui
dixit mihi quidquid
feci: Num ipse est
Meschicho?

Vatablus. An sit ille Christus?

EXPOSITO.

V Alde artificio loquitur mulier, ut ponat
derat D. Cyrillus, lib. 2. c. 100. & Pedetentim
egit, ait D. August. tract. 15. ne illi iraferetur, &
indignarentur, & persequerentur. Bona Christi dis-
cipula. Quemadmodum Dominus eam sensim ad
fidem traxit: ita etiam ex paulatim suis concives
ad fidem perduxit. Et quolibet mulieris verbum,
ait Chyfotom, homil. 3. 2. valde pretiosum est.
Ait illis: Venite, hoc est, mecum. Non
dixit, Ita, sed, Venite, & quia si eos excitabat, ut ad
Christum pergerent, ipsa etiam volebat iter arris-
pare; & ac se ipsam eis ducem via offerebat ad
Christum. Aliter explicat Albert. Magn. Venite
excedendo a vobismetipsis. Jerem. 15. n. 50. Venite,
nolite stare: recordamini procul Domini, & Jeru-
salem ascendere super cor vestrum. Omnes vo-
cat mulier; nam, ut ait Simon Cassianus lib. 11.

Sylveira in Evang. Tom. I.

Tolet.

Justus honoris

suo non par-

cat ut nomen

Christi cele-

bret.

254.

Quæstio XXXIX.
Quomodo mulier dicat de se, quæ
Christus dixerit ei omnia,
quæcumque fecit?

C Christus dixit mulieri, quod ipsa habuisset
quinq[ue] viros; & illum, cum quo erat con-
juncta, non esse virum suum, supra n. 18. Mulier
veniens ad civitatem annuntiat suis civibus,
quod Christus ei dixisset omnia, quæcumque fe-
cit; cum tamen multa alia gesta essent à mulie-
re, præter conjunctionem cum illis sex viris.
Quo ergo sensu asserit, omnia sua sibi esse dicta
a Christo?

Q. 3. D. Chy

